

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1494/2019
12.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., село ..., чији је пуномоћник Немања Р. Локић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради утврђења радног односа и исплате зарада, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3169/18 од 30.11.2018. године, у седници одржаној 12.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3169/18 од 30.11.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 250/16 од 19.06.2018. године, исправљена решењем истог суда П1 250/16 од 18.10.2018. године, па се **ОДБАЦУЈЕ** тужба као неблагоприятна у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене, почев од 08.02.2010. године, а **ОДБИЈА СЕ** као неоснован тужбени захтев за исплату неисплаћених зарада за период од јуна 2013. закључно са августом 2016. године за појединачно одређене месечне износе са припадајућом затезном каматом, са припадајућим доприносима и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 250/16 од 19.06.2018. године, исправљена решењем истог суда П1 250/16 од 18.10.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац у радном односу на неодређено време код послодавца Републике Србије, Министарства унутрашњих послова Републике Србије, почев од 08.02.2010. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати на име неисплаћене зараде за период од јуна 2013. закључно са августом 2016. године појединачно наведене месечне износе са припадајућом затезном каматом од датума доспелости ближе описано у ставу другом

изреке, као и да тужена тужиоцу на износе из става другог изреке исплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање у име и за рачун тужиоца и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање Републике Србије, све у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 280.440,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3169/18 од 30.11.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 250/16 од 19.06.2018. године, исправљена решењем истог суда П1 250/16 од 18.10.2018. године.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је у фебруару 2009. године засновао радни однос код тужене на одређено време, без одређења до када му радни однос траје. Почетком 2012. године засновао је радни однос на неодређено време, али примерак ни једног решења није добио, како му је саопштено у Полицијској управи, јер је то државна тајна. Посао је обављао у цивилу и на терену (није имао канцеларију). Плата у висини од 45.000,00 до 50.000,00 динара му је исплаћивана сваког 5.-ог и 25.-ог у месецу, а сваког 26.-ог у месецу примао је и Косовски додатак у фиксном износу од по 10.000,00 динара месечно. Последња уплата извршена је 25.06.2013. године и након тога му плате, као ни Косовски додатак, више нису уплаћиване. Из потврде о поднетој пријави, промени и одјави за обавезно осигурање, утврђено је да је радни однос тужиоца код тужене престао 31.05.2013. године на основу одсуствовања са рада дуже од шест месеци због изречене мере. Према исказу тужиоца саслушаног у својству парничне странке, зараду је редовно примао до јуна 2013. године, када му је исплата обустављена, а након тога није био запослен код другог послодавца. Решење о престанку радног односа никада није примио, а тужбу у овој правној ствари поднео је 11.02.2016. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да тужилац јесте у радном односу код тужене на неодређено време, јер је такав радни однос засновао код тужене, а тужена није доказала да је донела одлуку којом је тужиоцу основано престао радни однос. Стога је тужена, применом члана 16. и 172. Закона о облигационим односима, обавезана да му плати изостале зараде, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, уз

уплату законске камате, на основу члана 272. став 1. и члана 324. став 1. ЗОО и уплату одговарајућих доприноса за обавезно социјално осигурање.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, предмет тужбеног захтева је заштита права из радног односа, па се на основаност таквог захтева примењују одредбе посебног закона – закона који регулише радне односе, што је у конкретном случају Закон о раду („Сл.гласник РС“ број 24/05, ... и 32/13), који је био на снази у спорном периоду. Одредбом члана 195. Закона о раду, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом (став 1.), а рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2. овог члана). Рок из члана 195. Закона о раду, за подношење тужбе за заштиту права из радног односа је преклузиван - материјално-правни рок, што значи да се пропуштањем овог рока губи право на подношење тужбе са таквим захтевом, па је и суд дужан да о благовремености (ове) тужбе води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању и према исказу самог тужиоца, зарада му је од заснивања радног односа редовно исплаћивана сваког 5.-ог и 25.-ог у месецу (Косовски додатак 26.-ог у месецу), а тужена му је последњу уплату извршила 25.06.2013. године, након чега је обуставила исплате. Из наведеног произилази да је тужилац већ 05.07.2013. године имао сазнање за повреду права, када му је први пут (након 25.06.2013. године) изостала уплата зараде. То даље значи да је тога дана почео да му тече и рок из члана 195. став 2. Закона о раду, за заштиту права из радног односа пред судом, без обзира што није примио било какво решење од тужне, било о обустави зараде, било о престанку радног односа.

Дакле, тужилац је за повреду права сазнао 05.07.2013. године (када му је извршена исплата за јун месец 2013. године), па је последњи дан рока од 90 дана од сазнања - био 03.10.2013. године, након чега наступа преклузија за заштиту повређеног права из радног односа. Имајући ово у виду, као и да је тужилац тужбу са захтевом за утврђење да је код тужене у радном односу на неодређено време поднео 11.02.2016. године, дакле по протеклу преклузивног рока од 90 дана од сазнања за повреду права, прописаног чланом 195. став 2. Закона о раду, то је тужба неблаговремена, па су судови, који о благовремености тужбе воде рачуна по службеној дужности, исту морали одбацити.

Изостанак утврђења да је тужилац у радном односу код тужене и након 25.06.2013. године, односно изостанак правноснажне судске одлуке са утврђењем да му је незаконито престао радни однос, чини неоснованим и захтев за исплату зарада у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Како су судови погрешном применом материјалног права усвојили тужбени захтев, Врховни касациони суд је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио нижестепене пресуде и одбацио тужбу тужиоца за утврђење да је у радном односу на

неодређено време код туженог, а одбио тужбени захтев за исплату зарада и доприноса за обавезно социјално осигурање, односно одлучио као у изреци.

Тужена је успела у поступку по ревизији, трошкове ревизијског поступка је тражила у висини од 18.000,00 динара па су јој ти трошкови признати сходно члану 165. став 2. у вези члана 153. став 2. и члана 163. став 2. ЗПП.

**Председник већа
судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић